Sveriges advokatsamfund
Disciplinnämnden

25/1647

Advokat företräder ett bolag, vars ena aktieägare han sitter i styrelsen för, i frågor gällande annan aktieägares agerande. Prövning av om detta innebär att advokatens oberoende har åsidosatts.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden tilldelar A erinran enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Bakgrund

X är via sitt helägda bolag Bolag II aktieägare i Bolag I. A är styrelseledamot i bolaget Bolag III, vilket äger 30 procent av aktierna i Bolag I. A har biträtt Bolag I i juridiska spörsmål.

Anmälan

X har i anmälan som kom in till Advokatsamfundet i juli 2025 och i efterföljande handlingar riktat anmärkningar mot A och anfört i huvudsak följande.

X är aktieägare i Bolag I via sitt helägda bolag Bolag II. I juli 2025 mottog han ett brev från A där han företräder Bolag I och/eller bolagets VD. I brevet framförs allvarliga anklagelser och hot om rättsliga åtgärder mot X personligen. Anklagelserna i brevet från A är ogrundade och utgör osakliga beskyllningar. Bolagets VD har tidigare agerat hotfullt och otrevligt vid flera tillfällen, bland annat genom att hota med stämning och delgivning. Det är uppenbart att både A och bolagets VD känner sig pressade, särskilt då bolaget för närvarande är föremål för en särskild granskning initierad av bolagets näst största ägare, största gällande kapital.

Intressekonflikt

A är styrelseledamot i Bolag III, vilket är bolagets största aktieägare. Att samtidigt företräda Bolag I eller dess VD i ett ärende där aktieägares rättigheter ifrågasätts

innebär en uppenbar intressekonflikt. Det kan ifrågasättas om A över huvud taget kan företräda bolaget i denna fråga utan att vara partisk.

Hot om rättsliga åtgärder

I brevet framförs ett tydligt hot om rättsliga åtgärder mot X, med hänvisning till påstådd ärekränkning. A åberopar även brottsbalkens regler på ett sätt som upplevs som ett rättsligt hot riktat till en enskild aktieägare som ställt frågor eller uttryckt farhågor i ett bolagsärende. En sådan ton och formulering är enligt Xs uppfattning oförenlig med god advokatsed.

Underlåtenhet att informera om rätt till ombud

Trots den allvarliga karaktären i brevet, där det uttryckligen hänvisas till rättsliga åtgärder, informeras X inte om sin rätt att företrädas av eget ombud eller uppmanas att ta kontakt med juridiskt biträde. Det strider mot den försiktighet och objektivitet som bör prägla ett ombud i denna typ av frågor.

Advokatens yttrande

A har tillbakavisat anmärkningarna och anfört i huvudsak följande.

Det är korrekt att han sedan år 2012 är styrelseledamot i bolaget Bolag III, vilket äger 30 procent av aktierna i Bolag I. Han har biträtt Bolag I i allehanda juridiska spörsmål sedan 2018, då det bolaget bildades som ett lagerbolag.

Det är vidare korrekt att han författat det aktuella brev som X kritiserar honom för. Som framgår av brevet företräder han endast Bolag I, inte bolagets VD, för att försöka stoppa en ryktesspridning om att bolagets medel i stor utsträckning används av VD:n för privata lyxresor och donationer till välgörenhetsorganisationer.

Som också framgår av brevet till X skadar ryktesspridningen Bolag I på så sätt att en nyligen uppstartad kapitalanskaffningsprocess om ca 300 miljoner USD och lanseringen av bolagets produkter i [utlandet] undergrävs.

Det är alltså av stor vikt för Bolag I att ryktesspridningen stoppas, varför han informerat X om att han utgår från att det som andra aktieägare har förmedlat om vad X uttalat är sant. Han har vidare i brevet påpekat för honom att sådana uttalanden som

utgångspunkt är ärekränkande, men att han inte företräder någon som kan vidta några åtgärder på grund därav samt att han utgår från att X rimligen inte har hittat på uppgifterna själv, utan tvärtom att han har haft skälig grund för att tro att uppgifterna är sanna. Han har uttryckligen påpekat att han rimligen måste ha förlitat sig på någon trovärdig källa samt därför ombett honom att meddela honom vem det är som har spridit uppgifterna till honom.

Slutligen har han i brevet påpekat att bolagets räkenskaper helt nyligen, sommaren 2025, inte minst just på grund av ryktesspridningen, har blivit föremål för en rigorös granskning utan anmärkning från vare sig bolagets revisor eller dess särskilda granskningsman, samt såväl bolagets VD som dess ekonomipersonal förnekar att några av Bolag Is medel har använts på det sätt som X enligt uppgift har påstått. Han har därför förmedlat till X att det enligt hans uppfattning är utrett att de uppgifter som andra aktieägare påstår att X har spridit, är falska.

Enligt As uppfattning innehåller varken brevet eller några omständigheter i övrigt något som kan konstituera brott mot god advokatsed eller en allvarlig intressekonflikt.

Ytterligare skriftväxling

Efter att ha tagit del av As yttrande konstaterar X att han inte har bemött eller reflekterat över de invändningar som tidigare framförts. Enligt Xs uppfattning uppvisar hans agerande flera allvarliga brister i förhållande till vad som bör kunna förväntas av en advokat. Principiellt menar han att detta gäller As agerande som styrelseledamot och sannolik delägare i bolaget. Han väljer dessutom att svara på advokatbyråns brevpapper, sannolikt i syfte att samfundet och aktieägarna ska uppfatta det som att hela byrån står bakom hans svar.

X upplever vidare att As agerande är dikterat av bolagets VD, vars agerande gentemot honom och andra aktieägare har haft en hotfull och otillbörligt påverkande karaktär.

Felaktiga och vilseledande uppgifter i senaste yttrandet

Det har inte förekommit någon ryktesspridning från Xs sida. Han har enbart delat sin oro för bolagets skötsel med ett begränsat antal aktieägare, vilket är rimligt med tanke

på att bolaget alltjämt är föremål för en särskild granskning och ännu ej efter 7 år presterat en enda intäkt eller produkt.

Oaktat hur och i vilket syfte betydande belopp – vilket framgår av årsredovisningarna – har belastat Bolag I, har ingen ryktesspridning, såvitt han känner till förekommit. Det har enbart handlat om ett berättigat ifrågasättande av om dessa kostnader kan hänföras till bolagets verksamhet. Att en särskild granskning pågår av hur bolagets medel använts är en följd av Bolagsverkets beslut på begäran av aktieägare och kan inte likställas med ryktesspridning.

Någon ”kapitalanskaffningsprocess” av den omfattning som anges har inte tidigare kommunicerats till aktieägarna. Enligt uppgift har A dessutom stoppat den planerade lanseringen i [utlandet]. I kallelsen till årsstämman fanns visserligen ett förslag om nyemission om cirka 20 MSEK till kurs 1 SEK per aktie, men denna punkt ströks under själva stämman.

Det föreligger således en stor diskrepans mellan vad styrelsen föreslog för bara någon månad sedan och det som A nu anger.

As påstående att bolaget under sommaren 2025 skulle ha redogjort för en omfattande ekonomisk granskning ”utan anmärkningar” är felaktigt. Bolaget valde tvärtom att inte redovisa den särskilda granskningen på årsstämman, trots att ärendet fanns som punkt i kallelsen, och styrelsen beviljades inte ansvarsfrihet. Bolagsverket har, på begäran av en större aktieägare utsett en särskild granskare (en auktoriserad revisor). Den särskilda granskaren har lämnat en delrapport och beräknas inom kort lämna slutrapport. Av delrapporten framgår att bolaget belastats med betydande kostnader som enligt granskningstemat ska utredas och redovisas för samtliga aktieägare. Styrelsen i Bolag I har på inrådan av bolagets advokat undanhållit den lämnade delrapporten.

Det bör även noteras att A är styrelseledamot i bolagets största ägare, vilket ytterligare understryker behovet av en oberoende prövning.

A har uppgett att han varit ledamot i detta bolag sedan 2012. Enligt revisorsuttalanden har styrelsen i Bolag III satt ett orimligt värde på det [utländska] bolaget Bolag IV i samband med att dessa aktier användes som apportegendom vid bildandet av Bolag I.

Aktierna värderades då till 240 MSEK trots att de enligt revisorn saknar faktiskt värde och värderingen endast baserades på styrelsens antaganden om framtida värden. Ett sådant agerande strider mot lag och skapar orimliga värden i Bolag III och Bolag I, vilket revisorn påpekat i ett särskilt uttalande till styrelsen, inklusive A. Detta innebär inte bara ett lagbrott utan också att han gynnar sig själv genom ett falskt intygande vid värderingen.

Mot bakgrund av As olika roller och uppdrag finns en tydlig risk för intressekonflikt.

Det är Xs uppfattning att A kan ha ekonomiska incitament som står i konflikt med ett objektivt uppdrag. I egenskap av anställd advokat hos [Advokatfirman A] företräder han Bolag I i en rad juridiska mål, vilket gynnar honom själv och det bolag där han är styrelseledamot (Bolag III). Detta utgör ett uppenbart jäv.

En advokat som sprider ogrundade anklagelser mot aktieägare bör bli föremål för prövning hos Advokatsamfundet. Eftersom A använder sin advokattitel för att sprida dessa anklagelser är detta ett klart övertramp.

En advokat har ett uttryckligt krav att undersöka och granska fakta innan anklagelser framförs. Det är särskilt viktigt när advokaten samtidigt har ett betydande inflytande genom en styrelsepost, vilket ytterligare förstärker jävsproblematiken.

Nämndens bedömning och beslut

X har riktat anmärkningar rörande att A företräder Bolag I och/eller bolagets VD. Han har bland annat framfört att intressekonflikt skulle föreligga då A är styrelseledamot i ett bolag som äger aktier i Bolag I. A har tillbakavisat anmärkningarna och redogjort för sina överväganden samt sitt handlande vid genomförandet av uppdraget.

A är styrelseledamot i bolaget Bolag III, som är största aktieägaren i Bolag I, med en ägarandel om 30 %. Av utredningen framgår att A företräder Bolag I i en tvist mot X avseende ryktesspridning om bolaget. X är genom sitt helägda bolag, Bolag II, aktieägare i Bolag I. Att på detta sätt företräda ett bolag, Bolag I, i frågor av aktuellt slag och samtidigt vara styrelseledamot i den största aktieägaren i bolaget äventyrar det

oberoende som omfattas av advokatens yrkesplikt. Genom att på det sätt som skett åta sig aktuellt uppdrag för Bolag I mot ägaren till en av aktieägarna i detta bolag har vidare uppkommit en i vart fall beaktansvärd risk för intressekonflikt. På grund av vad som förevarit har A åsidosatt god advokatsed.

Av utredningen framgår även att A vid sin kontakt med X inte rått honom att anlita egen advokat. Även härigenom har god advokatsed åsidosatts.

Nämnden tilldelar därför A erinran enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

A är skyldig att omgående frånträda uppdraget för Bolag I i tvisten mot X.

Utredningen visar inte att A i övrigt åsidosatt god advokatsed.